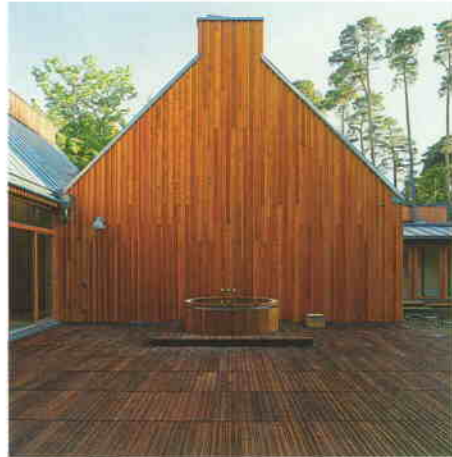

«Arhitektūra – tā nav vienkārši saslieta celtne.
Katrs no mums sajūt, izbauda un ierauga to, ko vēlas.»
Meinhards fon Gerkāns

Krasovicku ģimenes rezidence Jūrmalā, Bulduru prospektā, villa «Marta», iekšējais pagalms.

Māja – daļa no dzīvās dabas

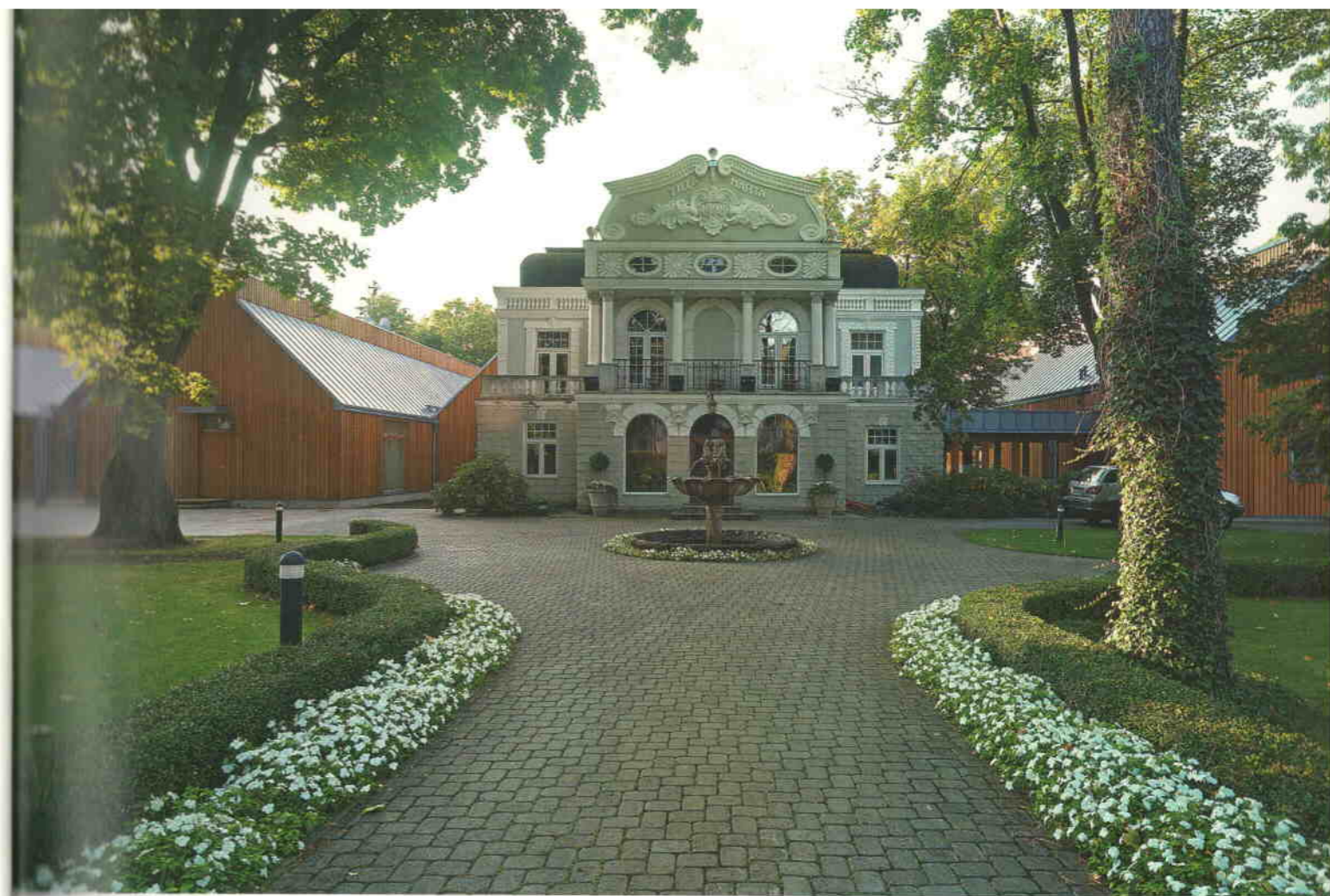
Pasūtītājs – Krasovicku ģimene. Projekta autors – arhitekts Meinhardš fon GERKĀNS. Projektēšana un būvniecība – «Vincentš», vadītājs Leons Jakrins. Arhitektūras koncepta un interjera dizainere – Guna EGLĪTE. Galvenais arhitekts – Marts ŠVEDE. Galvenais konstruktors – Albins Skudra. Projekts – 1995.–2005. g.

Arhitektūra ir māksla sociālā vidē. Tā ir pieejama katram no mums – gan ekspertam, gan profānam, un izprotama katram savā interpretācijas līmenī. Ziemeļvācijas prestižākā arhitektu biroja «GMP» dibinātājs un vadošais līderis Meinhardš fon Gerkāns – viņa vārds Latvijā pazīstams kopš 1995. gada, kad pēc firmas «Vincentš» uzaicinājuma arhitekts uzsāka sadarbību. Šobrīd Rīgā un Jūrmalā realizēti jau vairāki projekti, kas piedzīvojuši savu atpazīstamību arī vairākos Eiropas un Āzijas preses izdevumos un grāmatās. Visbiežāk sastopamais publicētais materiāls ir Krasovicku ģimenes rezidence Jūrmalā, Bulduru prospektā, līdzās villai «Marta» (grāmatās: «Casa del mondo» – Milāna, 2003; «New garden design» – Kelne, Londona, Nujorka, 2004).

Krasovicku rezidence – apjomīgs, vairāku gadu garumā realizēts projekts, kura trešā – nu jau beidzamā – kārtā ir noslēgusies. Taču nepabeigta vēl palikusi villas «Marta» restaurācija atbilstošā kvalitātē un franču dārza parka iekārtošana. To savā ziņā jāuzskata par arhitekta mīlestības darbu, jo garajā realizēto projektu sarakstā, kur iekļaujas pat veselās pilsētas, piemēram, Kinā, ir maz privāto pasūtījumu, un par profesoru M. fon Gerkānu mēdz teikt: «Viņš neprojektē mazas ēkas.» 1995. gadā saņemot pasūtījumu – izstrādāt vienas ģimenes dzīvojamo māju kompleksu projektu – arhitekts bija ļoti atsaucīgs, jo Latvija ir viņa dzimtais mājas un

Jūrmalā pavadīti pirmie dzīves gadi. Tika radītas neskaitāmas skices un ēku modeļu maketi, kuri sākotnēji gan pasūtītājam, gan arhitektam, gan apjomīgās idejas iniciatoriem – arhitektūras projektēšanas birojam «Vincentš» likās kā tāla vīzija... Par galveno celtniecības materiālu tika izvēlēts koks, bet par visu ēku vainagojošo elementu – divslīpju jumts, kas M. fon Gerkāna projektos izskanēja pirmo reizi. Savu izvēli meistars pamatoja kā Latvijas arhitektūras tradīciju respektēšanu, jo nav nekā sliktāka par stila neskaidrību vai formālu vietējo tradīciju imitēšanu. «Tradīcijas nevajag iekonservēt, jo tās parvērs pilsētu nedzīvā organismā. Tradīcijas ir jāiesaista arhitektūras attīstības procesā, jāiedveš tajās laikmeta gars, vienlaicīgi nezaudējot konkrētās zemes identitāti.» (M. fon Gerkāns, 2002) Viņš vienmēr ir uzskatījis un māca arī saviem studentiem, ka ēkām ir jābūt piesaistītām vietai vai nu ar saskaņu, vai apzinātu disonansi. Šajā gadījumā – slaido Jūrmalas priežu stumbru ielenkumā viss ēku komplekss sajūtam kā vienots organisms, kas mākslinieciski disonē ar veco, grezni uzirdināto villas «Marta» būvapjomu.

Protams, ka Latvijas sabiedrībā un presē tas nepalika nepamanīts. Daudzās kolīzijas ap Krasovicku zemes gabalu, kas aizņem veselu kvartālu, runas un spriedelējumi nu jau palikuši aiz muguras. Tā vietā Jūrmala un visa Latvijas arhitektūra ieguvusi vienreizēji interesantu apbūves gaba-

Skats uz villu «Marta» no Bulduru prospekta.

Rezidences galvenā ieeja naktī.

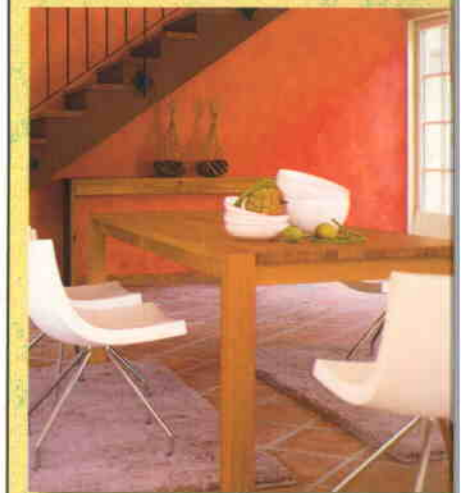
Makets.

Arte-Lasur

Izteismīgās virsmas ar Arte rūpējas par komfortablu un klusu atmosfēru. Atmosfēru, kura ir telpai stilu. Kā šeit – harmoniskā saspēlē starp krāsu un uguni.

Arte-Lasur satur mazas daļiņas, kas nesajaucas ar pārējo krāsas virsmu. Tās piešķir virsmai īpašu struktūru, vērtīgu un mierīgu optiku. Atkarībā no krāsu izvēles un uzklāšanas tehnoloģijas, Arte-Lasur veido dažādu iedarbību un intensitāti. Telpas noskaņojuma noteikšana ir cilvēks, kurš tajā mīt. Noteicējs ir viņš dara.

CAPAROL
KRĀSU STANDAR

www.caparol.lv

lu, kurā savienojusies realitāte ar utopiju un «skaistā» estētikas realizācija tirā arhitektūras formā – konstrukcijā, telpā, linijā un materiālā – dabīgā kokā. To, ko sākumā kāds centās pielīdzināt lielam koka šķūnim, tagad var tikai apbrīnot. Tik ļoti korekta un neuzkrietoša arhitektūra kļuvusi par ietvaru veselai ēku, dārzu un interjera pasaulei, kur ielas troksnis apstājas līdz ar koka sētu.

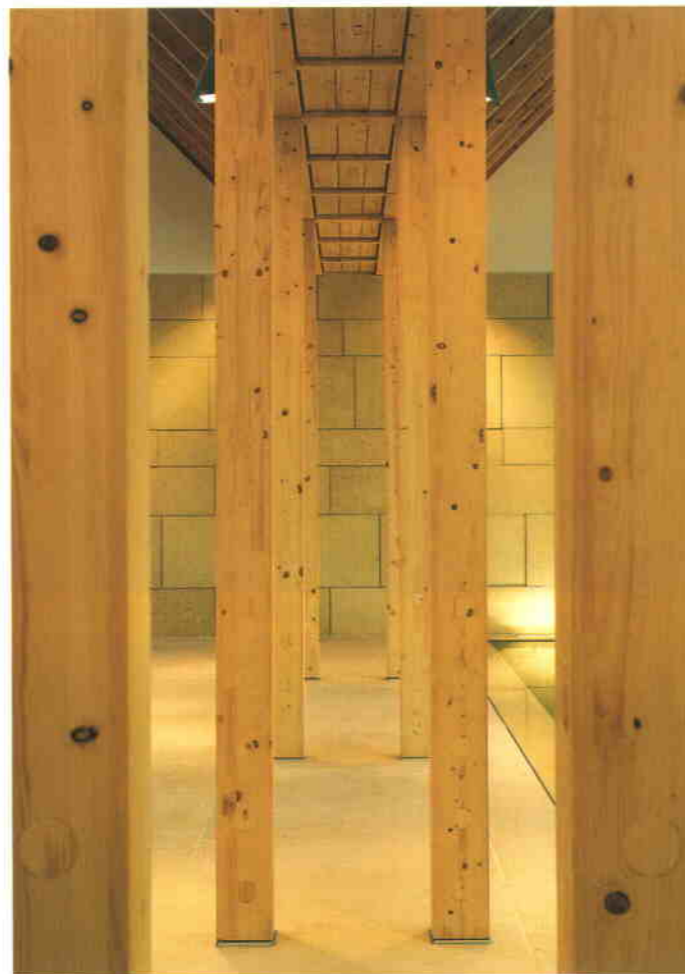
1998. gada oktobrī līdzās baltajai divdesmito gadu villai «Marta» pacēlās mo-

nolita koka celtnē – viesu nams, kur it kā aklās ēkas sienas divu stāvu augstumā ietvēra sevī 4 slēgtus apartamentus, bibliotēku, kinozāli, mākslas galerijas, ziemas dārzu, ēdamzāli, profesionālo virtuvi un japāņu akmens dārzu ar 3 kaskāžu ūdenskritumu iekšējā pagalmā. Pēc trim gadiem (2001) rezidences ēku kompleksu jau papildināja slēgtie tenisa korti, ko nepieciešamības gadījumā var pārvērst par koncerthalli. Pagājušā gada nogalē (2005) ar plašu oranžēriju, kas tagad kal-

Caur oranžērijas stikloto sienu pavērs pagalmu, kur šovasar paredzēts realizēt franču dārza apstādījumus ar labirintiem.

☐☐ Atpūtas un relaksācijas telpu fascinējošās sienu vertikāles.

☐ Oranžērijas ziemas dārzs un ūdens kaskāde.

Capadeco Putz

Krāsa kā apmetums – tas ienes mieru un piedzīvojumus vienlaikus. Capadecor Putz izskatās homogēni un līdzens, vienlīdz skaidrs dažādās krāsu kombinācijām.

Tomēr, ieskatoties vērigāk, vienlaikus klājumā var atrast savdabīgu ritmu, mikro kosmosa struktūru. Smalku daļiņu, minerāla, smilšakmens virsma. Jau pati par sevi šāda virsma atstāj uz cilvēku iespaidu juteklību pasvīturo minimāli dizaina elementi. Izbaudiet izjūtas!

CAPAROL
KRĀSU STANDARĒ

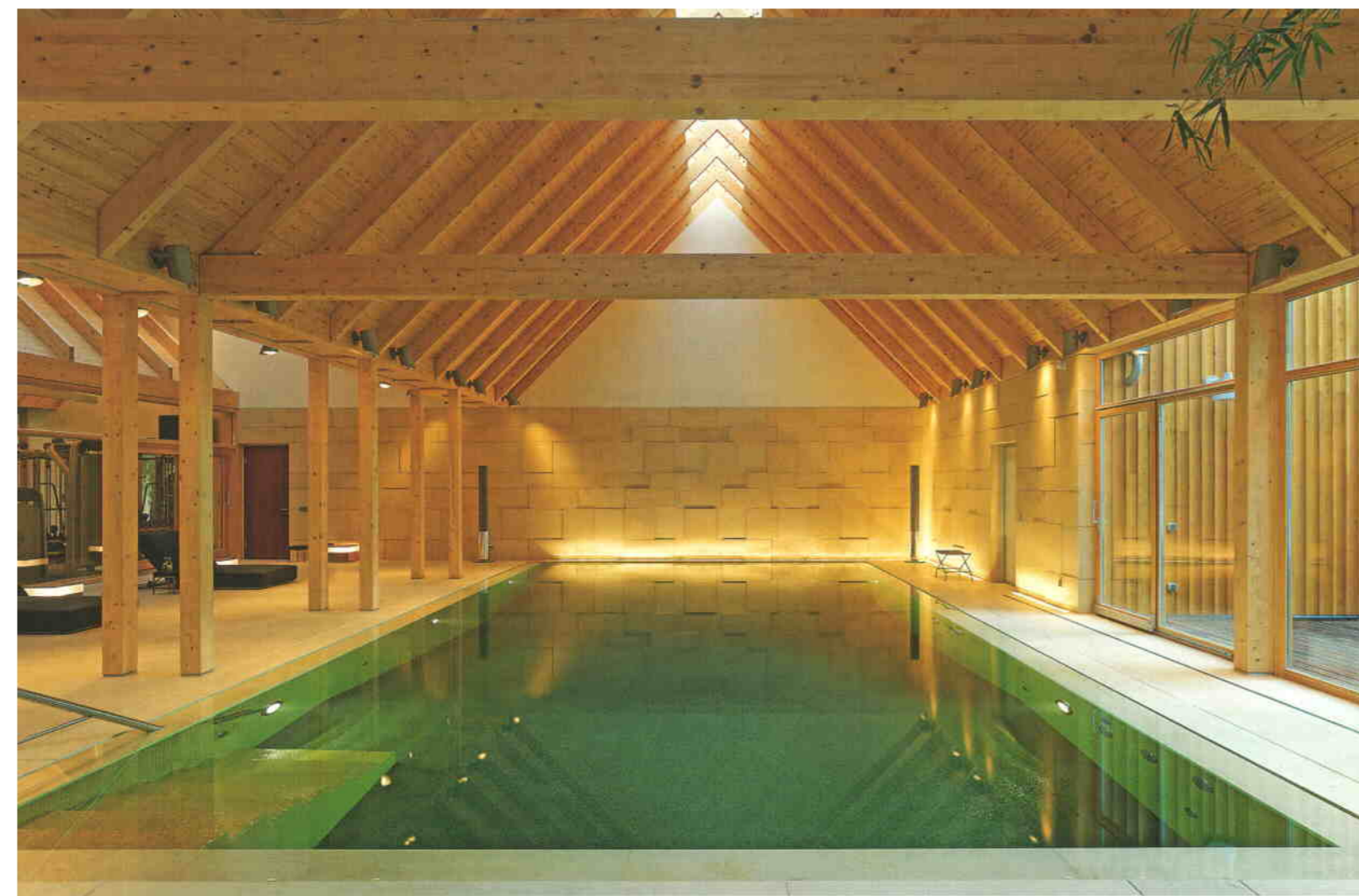
www.caparol.lv

japāņu glezniecību. Arhitektūra un interjers papildina viens otru. Mākslas darbi iekštelpās – tie nav tikai gleznojumi, zīmējumi vai skulptūras. Viss interjers kopumā – ar izmeklētu auto dizaina detaļām un aksesuāriem – ir mākslas darbs. Projekta realizētāju rokās tas kļuvis par 20. un 21. gadsimta mijas kvintesenci.

Profesors M. fon Gerkāns ir pretinieks visam neīstam, mākslīgam, ārišķīgam un trokšņainam, tāpēc gaisa vēdināšana telpās atrisināta tik vienkārši kā lo-

gu atvēršana («Nekādas kondicionierus! Cik karstu mēnešu gadā jums ir!»). Viesu nama iekštelpu aparātē izmantots nelakots, matēts ķirša koks, Šveices bumbieris, buks, roku darinātas terakotas flīzes firzīku krāsā no Spānijas, Brazīlijas zilais granīts vannas istabās, matēts tērauds, stikls un silti balts sienu apmetums. Kā neiztrūkstošs elements un arhitekta M. fon Gerkāna vizītkarte visos viņa projektos, arī šajā namā uzmanību saista trīs vītņu kāpnes.

po kā centrālais ieejas mezgls, atpūtas un relaksācijas zonām – individuālās lietošanas fitnesa būvi (māja mājā), peldbaseinu un turku pirti, dušām, frizētavu, masāžas telpu, garderobēm un studijas tipa dzīvokli, kā arī visas rezidences saimniecisko daļu – garāžu, apkures mezglu, velas māju un gludinātavu, apsardzes un personāla telpām tika pabeigta būvniecības trešā kārtā. Šajā būvniecības posmā ar transparentiem koridoriem kokā un stiklā tika savienotas visas kompleksā esošās ēkas, tajā skaitā arī villa «Marta».

Ēku fasādes apšūtas ar zeltaini dzelteniem Sibīrijas lapegles dēļiem. Tā pati koksne izmantota arī konstrukcijās – gan kā arhitektūras, gan kā interjera elements. Un tas ir fascinējošākais, jo neko nevar salīdzināt ar šīs ciedru sugas ēterisko smaržu, kas pārsteidz jau ieejas hallē un pavada no telpas telpā. Rezidences iekšpusē valda pavisam cita noskaņa, nekā tas šķiet, raugoties no ielas. Pārkāpjot sliekšni, ienācējs nokļūst dabīgas gaismas pielietā telpā. Sienu un jumta konstrukcijas monumentālas un acīm neslēptas, taču visā tajā jūtams vieglums, pat gaisīgums. Varbūt tas panākts ar stikla jumtu – augstu virs mūsu galvām, varbūt ar koka saulaino dzidrumu un gaišajām smilšakmens vai keramikas grīdām. Mājas sienas ir kā ietvars tukšuma klusumam, kas valda telpās arī cilvēku klātbūtnē, līdzīgi kā to var sajūst, skatoties

Baseina telpa.
Vičenzas smilšakmens siena baseina telpā.

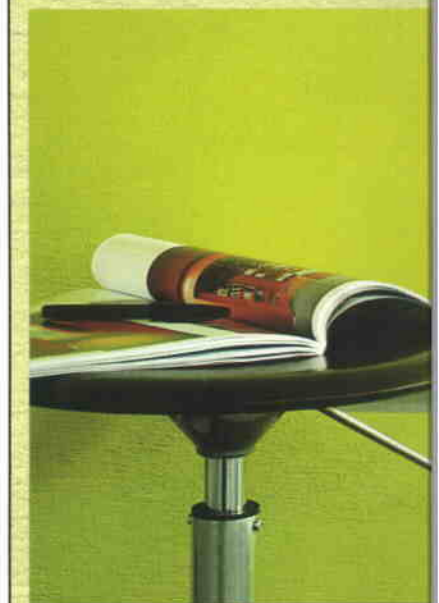
☒ Apartamenta vannas istabā – Zimbabves melnais granīts, kas speciāli ievaskots, lai panāktu samtainības efektu; izlietnes lete – balts marmors.

☒ Turku pirts ar zelta «lietus» mozaiku un balta marmora soliem.

Sylitol-Minera

Dabiski minerāla virsma, n nelīdzena ar viegli sa spīdumu – krāsa ar ap struktūru Sylitol-Minera un lazūra Antik-Lasur lieliski p viena otru. Abu produktu s rada nepieciešamos ap pasakainai atmosfērai – dūmakaina līdz smalkākajai

Caur sienas atvērtajām porā izplatās patīkamas domas.

CAPAROL
KRĀSU STANDARDA

www.cáparol.lv

A House – Part of the Live Nature

The name of Meinhard von Gerkan has been known in Latvia since 1995 when by the invitation of the company *Vincents* the architect started cooperating in making a residence for Krasovicky family in Jūrmala, Bulduru prospekts. The main construction material chosen was wood, while the element crowning the whole building, a two-pitched roof. In 1998 one built a guest house with four apartments, library, cinema, art gallery, dining room and Japanese garden nearby Marta, a villa built in the 1920s. The complex was complemented with tennis courts in 2001, and a greenhouse serving as a fitness centre and Turkish bath, in 2005.

Facades of the building are clad with golden yellow Siberian larch boards. The same wood has also been used for constructions, both in architecture and interior. The walls of residence frame the silence of emptiness that governs the rooms also in the presence of people. Also in the closed courts the light enters from window openings in the ceiling. Floor of the hall is grounded on subterranean level adjusting the total height of the building to that of Marta's gable. It also contributes to better acoustics, taking into account the other function of the courts, the concert hall. M.von Gerkan opposes everything fake, artificial and noisy, therefore room conditioning

means simply opening the windows.

The joint activities of M.von Gerkan and *Vincents* are characterised by minimalist arrangement of objects, select and luxurious choice of natural materials, laconic forms and emphasis of the white, black, red and grey. Exquisiteness and preciseness are present both in the interior and the exterior decoration.

Interior decoration of the guesthouse consists of unvarnished matted cherry wood, matted steel, glass and walls plastered in warm white. In the relaxation zone attention is captured by sandstone wall and floor finish. The studio-type apartment's bathroom is decorated by black Zimbabwe granite specially waxed in order to gain velvety effect; sink's counter is made of white marble. In difference from all this dainty simplicity, whirlpool bath and Turkish bath shine in real gold as 24 carat golden leaf mosaic is laid alternately with dark green nacre.

Furniture and light fixtures chosen for the residence are reproductions of works by the best 20th century designers, on a limited basis distributed by European furniture producers *Zanotta*, *ClassiCon* and *Tecta*. Some ideas are borrowed from *Antonio Citterio* (*B&B Italia*, *Flos*). Plumbing fixtures and shower accessories feature the latest *Agape* collection. ■

Ilze Žeivate, art historian

Studijas veida apartaments ar gaiši iekalkotā ozola paneļiem, aiz kuriem slēpjas garderobes skapji un vannas istaba (A. Citterio dizains).

☒ *Skats uz rezidenci.*

Gerkanu jau vairāk nekā desmit gadus darbojas arī interjera jomā, veidojot savu rokrakstu. Viņu stilistisko pieeju raksturo minimālistisks priekšmetu izkārtojums, izmeklēta un grezna dabīgo materiālu izvēle, lakonisms formās un īpašs tīro krāsu akcentējums: balts, melns, sarkans, pelēks. Smalkums un precizitāte gan interjerā, gan eksterjerā. Villas «Marta» komplekss ir apjomīgākais un krāšņākais šīs sadarbības realizētais projekts, un atliek tikai cerēt, ka tas nepaliks bez ievēribas arī turpmāk. ■

Ilze Žeivate, mākslas vēsturniece
foto: *Heiner Leiska (Vācija)*

Ari slēgtajos tenisa kortos gaisma telpā ieslīd no logu atvērumiem griestos desmit metru augstumā. Turklāt visi logi jumtā pavērsti uz ziemeļiem, lai spēļu telpā vienmēr būtu vienmērīga gaismas padeve – bez izteiktām ēnām un tiešiem saules stariem. Apgaismojums telpā – halogēnu lampas, kas izkārtotas pa perimetru gar sienas plakni. Apkures sistēma nodrošina vajadzīgo klimatu. Gan tā, gan logu atvēršanu darbojas automātiski un vadāma ar pults palīdzību. Zāles grīda iedzīlināta zemē par 1,60 m, jo visā kompleksā vienādu ēku augstumu diktē villas «Marta» jumta kore. Bez tam tas ir arī nepieciešams labākai akustikai, ņemot vērā tenisa kortu otro funkciju – koncertzāli. Pēdējās vajadzībām tenisa zālājs tiek pārsegts ar rieksta koka plāksnēm (90x90).

Rezidences «sirdi» – atpūtas un relaksācijas telpās – valda īpaša gaisotne, un visvairāk uzmanību saista Vičenzas smilšakmens sienu un grīdu apdare. Medains pulējums uz grīdām un rauņa smilšu strūklas apstrāde sienām. Studijas veida apartamenta vannas istabā – Zimbabves melnais granīts, kas speciāli ievas-kots, lai panāktu samtainības efektu; izlietnes lete – balts marmors. Pie visas šīs smalkās vienkāršības baseins, džakuzi un

turku pirts mirdz istā zeltā – 24 karātu zelta lapīnu mozaika, kas kārtota pamīšus ar tumši zaļu perlamutru. Savādi, jo atgādina Bizantijas laika baznīcu kapelas.

Rezidencei izvēlētās mēbeles un gaismas ķermeņi ir tie, kas izturējuši laika pārbaudi, un paliks uz ilgu laiku kā mākslas un kultūras vērtības. Tās ir 20. gadsimta labāko dizaineru darbu reprodukcijas, kuras šodien limitētā veidā izplata tādi Eiropas mēbeļu ražotāji kā *Zanotta*, *ClassiCon*, *Tecta*; viesu nama ātrijā, piemēram – V. Kandinska projektētie krēslī «Vasīlijs», tālāk – E. Grejas, V. Gropiusa, M. Breijera u. c. mēbeles un aksesuāri. Savukārt atpūtas un relaksācijas telpās projekta autori izmantojuši 21. gadsimta dizaina jaunākās aktualitātes. Gan vannas un dušas telpās, gan mēbelēs un apgaismes ķermeņos daudz izmantotas ievēribu pelnošā itāļu arhitekta un dizainera *Antonio Citterio* idejas (*B & B Italia*, *Flos*). Santehnikā un dušas aksesuāros – *Agape* jaunākā kolekcija, kurā matēta spīduma tērauds kombinēts ar baltu korianu (K. Grīca dizains). Neiztrūkst arī priekšmeti no firmām *Armani Casa*, *Cappellini*, *Driade* u. c.

Arhitektūras projektēšanas birojs «Vincents» sadarbībā ar arhitektu M. fon